

Uniwersytet Łódzki

Katedra Filologii Słowiańskiej

Katedra Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki

Centrum Badań nad Historią i Kulturą Basenu Morza Śródziemnego i Europy

Południowo-Wschodniej im. prof. Waldemara Cerana, *Ceraneum*

zapraszają na międzynarodową konferencję naukową

ISLAM I MUZUŁMANIE W KULTURZE, LITERATURZE I JĘZYKACH

SŁOWIAN POŁUDNIOWYCH

18–19 II 2016

Pierwsze państwa Słowian Południowych (m.in. Bułgaria, Serbia) powstały już w średniowieczu. Nie zdołały one jednak utrzymać niezależności, gdyż zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne czynniki destabilizujące doprowadziły do znaczącego ich osłabienia, co w XV w. z powodzeniem wykorzystała Turcja Osmańska. Podboju uniknęła tylko część terenów współczesnej Chorwacji i Słowenii, które weszły w skład imperium habsburskiego. Panowanie tureckie w krajach południowosłowiańskich przyczyniło się do rozpowszechnienia islamu wśród Słowian. Islamizacja nie była traktowana jednak priorytetowo, a najważniejszym założeniem politycznym Turcji było czerpanie zysków z podbitych ziem, niezbędnych do utrzymania państwa osmańskiego. Na islam przechodzili przeważnie chłopci, ale też przedstawiciele stanów wyższych, chcący zachować swoje dotychczasowe przywileje. Wielu ludzi zmieniało konfesję ze względów ambicjonalnych, gdyż umożliwiało to dojście do najwyższych godności państwowych. Upadek państwa osmańskiego i rozpad Austro-Węgier po I wojnie światowej nie tylko przyczyniły się do powstania nowych państw południowosłowiańskich, ale także spowodowały stopniowe uwalnianie się antagonizmów między narodami Południa, co ostatecznie doprowadziło najpierw do rozpadu Jugosławii, a następnie do konfliktu zbrojnego pod koniec XX wieku.

Osią tematyczną konferencji jest wzajemny wpływ kultury islamu i kultur krajów południowo-słowiańskich, udokumentowany w literaturze ludowej i artystycznej, źródłach historycznych oraz językoznawczych. Pojęcie "kultury" dla potrzeb konferencji chcemy definiować przede wszystkim w ujęciu dystrybutywnym, akcentując rolę historii, literatury, teatru oraz kina.

Konferencja obejmuje następujące kręgi tematyczne:

1. Słowianie Południowi a kultura islamu.
2. Chrześcijaństwo wschodnie a islam. Polemika religijna, konflikty i współistnienie.
3. Dzieje relacji świata bizantyńsko-słowiańskiego z Arabami, Turkami i innymi etnosami muzułmańskimi.
4. Stereotypy kulturowe – obraz muzułmanina (Araba, Turka, itp.) w literaturze i sztuce etnosów bałkańskich oraz wizja wyznawcy prawosławia w kulturze islamu.
5. Wzajemne wpływy kulturowe – czy i jak cywilizacja islamu wzbogaciła kulturę kręgu bizantyńsko-słowiańskiego i *vice versa*.
6. Słowiańscy muzułmanie: Boszniacy, Gorani, Torbesze, Pomacy – w kulturze, literaturze, języku i historii Słowian południowych.
7. Wyznawcy innych religii pod panowaniem tureckim (historia, kultura, język).
8. Społeczno-polityczne problemy Bałkanów w perspektywie historycznej i dziś.

Terminy: Prosimy o zgłoszenie tematów i przesłanie streszczeń do 1 grudnia 2015 roku – na adres: konferencjislam@gmail.com

Języki konferencji: polski, angielski, wszystkie języki słowiańskie

Opłata konferencyjna: 300 zł. Opłata zawiera koszty druku materiałów pokonferencyjnych, nie obejmuje kosztów podróży, noclegu i wyżywienia uczestników.

Inne szczegóły zostaną podane w późniejszym terminie.

Organizatorzy:

Prof. dr hab. Marek Dziekan
Prof. dr hab. Georgi Minczew
dr hab. Teresa Wolińska, prof. UŁ
dr Anetta Buras-Marciniak
dr Julia Mazurkiewicz-Sułkowska

Sekretarze konferencji:

dr Zofia Brzozowska
mgr Marcin Antczak